

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Economía do Traballo		Código	760G01027
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Ferrol)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuadrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Economía			
Coordinación	Lopez Fernandez, Jose Luis	Correo electrónico	j.lopez@udc.es	
Profesorado	Lopez Fernandez, Jose Luis	Correo electrónico	j.lopez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Marco normativo regulador das relación laboráis. Dirección e xestión de recursos humanos. Políticas sociolaborais. Seleccionar e xestionar información e documentación laboral. Economía e mercado de traballo,			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A6	Economía e mercado de traballo.
A16	Asesorar e/ou xestionar en materia de emprego e contratación laboral.
A18	Interpretar datos e indicadores socioeconómicos.
A19	Identificar as fontes de información económica e o seu contido.
B1	Resolución de problemas.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B5	Toma de decisións.
B19	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B20	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B22	Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

B1 - Que os estudantes demostran poseer e comprender coñecementos nun área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e se pode atopar a un nivel que, si ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangardia do seu campo de estudo.	A6 A16 A18 A19	B1 B2	
B2 - Que os estudantes sepan aplicar os seus coñecementos a o seu traballo ou vocación de una forma profesional e posean as competencias que suelen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.		B19 B20	
B3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes dándolle social, científica ou ética.	A6 A16 A18 A19	B1 B2 B5	
B4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado		B19 B20 B22	
B5 - Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores con un alto grado de autonomía	A6 A16 A18 A19	B1 B2 B5 B19 B20 B22	
C1 - Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma.			C1
C3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe a lo longo da súa vida.			C3
C4 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas o ben común.			C4
C5 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios o alcance das persoas emprendedoras.			C5
C6 - Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.			C6
C7 - Asumir como profesional e cidadán a importancia do aprendizaxe a o longo da vida.			C7
C8 - Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			C8

Contidos	
Temas	Subtemas
1.- O mercado de traballo nos modelos neoclásicos	1.1. Oferta de traballo 1.2. Demanda de traballo 1.3. Oferta e demanda de traballo
2.- Mercado de traballo e cualificacións profesionais	2.1. Oferta e demanda de cualificacións: axuste e desaxuste no mercado de traballo. 2.2. Cualificacións adquiridas por medio da formación reglada
3.- O mercado de traballo na economía keynesiana	3.1. Oferta e demanda de traballo na nova economía keynesiana 3.2. Demanda agregada e nivel de ocupación 3.3. Salario real, demanda agregada e nivel de ocupación 3.4. Política económica e emprego
4.- Outras teorías do mercado de traballo.	4.1. Emprego e rixidez a baixa dos salarios. 4.2. Institucionalismo: a rixidez do mercado laboral 4.3. Salarios de eficiencia e produtividade 4.4 O desemprego de longa duración

5.- Tipos de desemprego e política económica	5.1. Tipos de desemprego 5.2. Desemprego e reforma do mercado de traballo 5.3. Políticas de renta e nivel de emprego
--	--

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A6 A18 A19 B1 B2 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	1	6	7
Seminario	A16 B5	6	6	12
Traballos tutelados	A6 A18 A19 B2 C1 C8	5	15	20
Sesión maxistral	A18 A19 B2 B19 B20 B22	30	53	83
Portafolios do alumno	A18 A19 B1 B2 B20 C1	8	16	24
Proba obxectiva	A6 A18 B1 B2 C1	2	0	2
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.
Seminario	Técnica de traballo en grupo que ten com finalidade o estudo intensivo dun tema. Caraterízase pola discusión, a participación, a elaboración de documentos e as conclusións as que teñen que chegar todos os componentes do seminario.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover o aprendizaxe autónomo dos estudantes, baixo a tutela do profesor en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente o aprendizaxe de como facer as cousas.. Constitue unha opción baseada en que os estudantes asuman a responsabilidade do seu propio aprendizaxe. Este sistema de ensinanza basase en dous elementos básicos: o aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento de ese aprendizaxe polo profesor.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de preguntas dirixidas a os estudantes, tendo como finalidade transmitir coñecementos e facilitar o aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como conferencia; método expositivo; lección maxistral Esta última modalidade reservase a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, con un contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso casi exclusivo da palabra como vía de transmisión da información a audiencia.
Portafolios do alumno	É unha carpeta ou archivador ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que conteñen os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno nun período de tempo, os comentarios e calificacións asignadas polo profesor, o que lle permite visualizar o progreso do alumno. O portafolios inclúe todo o que fai o alumno, como: apuntes ou notas de clase, traballos de investigación, guías de traballo e o seu desenvolvemento, comentarios de notas, resúmenes, probas escritas, etc.
Proba obxectiva	Proba escrita utilizada para a avaliación do aprendizaxe cuxa característica distintiva é a posibilidade de determinar si as respostas dadas son ou non correctas. Constitue un instrumento de medida elaborado rigurosamente que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento, aptitudes, actitudes, intelixencia, etc. É de aplicación tanto para a avaliación diagnóstica, formativa ou sumativa. A proba obxectiva pode combinar distintos tipos de preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e de asociación. Tamén se pode construír con un solo tipo de estas preguntas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Seminario Traballos tutelados Lecturas Portafolios do alumno	O seguimento dos traballos tutelados, da elaboración do portafolios, da presentación e exposición das lecturas faranse nas datas e horas de tutorías que acorden o profesor e os estudantes dentro das recollidas na guía do estudante.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A6 A18 A19 B2 C1 C8	Metodoloxía deseñada para promover o aprendizaxe autónomo dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos, profesionais, etc.). Está referida prioritariamente o aprendizaxe de como facer as cousas. Constitue unha opción baseada en que os estudantes asuman a responsabilidade do seu propio aprendizaxe. Este sistema de ensinanza apoia-se en dous elementos básicos: o aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento dese aprendizaxe polo profesor. Elaboración, presentación e defensa dun traballo individual ou en grupo sobre algún tema relacionado cos contidos do programa, con anterioridade a que finale o cuadrimestre e nunca máis tarde de quince días antes da data da proba obxetiva final da convocatoria ordinaria	10
Lecturas	A6 A18 A19 B1 B2 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados. O estudante deberá presentar unha breve recensión sobre algunha das lecturas recomendadas polo profesor con anterioridade a que finalice o cuadrimestre e nunca máis tarde de quince días ante da data da proba obxetiva final da convocatoria ordinaria.	5
Proba obxectiva	A6 A18 B1 B2 C1	Proba escrita utilizada para a avaliación do aprendizaxe. A súa característica distintiva é a posibilidade de determinar se as respostas dadas son ou non correctas. Constitue un instrumento de medida elaborado rigurosamente, que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento, aptitudes, actitudes, intelixencia, etc. E de aplicación tanto para a avaliación diagnóstica, formativa ou sumativa. A proba obxetiva pode combinar distintos tipos de preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar ou de asociación. Tamén se pode construír con un só tipo de estas preguntas. Na data aprobada pola Xunta de Facultade realízase unha proba obxetiva na que o estudante terá que responder a un cuestionario teórico-práctico (test de resposta cerrada e aberta, os erros restaran 1/2 do valor de 1 acerto). Preguntas de resposta aberta (breve explicación., resúmen, interpretación de datos e gráficas, casos prácticos) ou de ambos tipos	75

Portafolios do alumno	A18 A19 B1 B2 B20 C1	E unha carpeta ou archivador ordeado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que conteñen os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo estudante nun período de tempo, cos comentarios e calificacións asignadas polo profesor, o que lle permite visualizar o progreso do estudante. O portafolios inclúe todo o que fai o estudante, como: apuntes ou notas de clase, traballos de investigación, guías de de traballo e o seu desenrolo, comentarios de notas, resúmenes, probas escritas, etc.	10
-----------------------	-------------------------	---	----

Observacións avaliación

En calquer caso o estudante terá a posibilidade de presentarse exclusivamente a proba obxectiva final, nas datas señaladas por la Xunta de Facultade, na que terá que responder a un cuestionario teórico práctico (test de resposta cerrada e aberta; os erros restarán 1/2 do valor de 1 acerto) e preguntas de resposta aberta (breve explicación, resumo, interpretación de datos, etc.) ou de ambos tipos. A valoración neste caso da proba final será de 7,5 puntos. Se o estudante decide non acollerse o sistema de avaliación/exclusiva mediante unha proba obxectiva final, o outro sistema permite diseñar o proceso de formación tendo como punto de partida o volume de traballo que o estudante deberá realizar para acadar os obxetivos propostos na materia, e dicir, a su asistencia as sesións que se realicen mediante a utilización de leccións maxistras, traballos tutelados, lecturas, portafolios, asistencia a eventos científicos ou de divulgación, así como o traballo persoal que supón o estudo dos contidos do programa. Para poder acollerse o sistema de avaliación continua o estudante deberá asistir como mínimo 80% de las sesións expositivas e interactivas. Para aprobar la asignatura debe ter una nota mínima de 4 na proba obxectiva. Os estudantes con dedicación o estudo a tempo parcial terán o mesmo sistema de avaliación que os estudantes a tempo completo e en caso de que non asistan ás sesións presenciais terán que entregar os traballos, lecturas, etc., antes da data da proba obxectiva final da convocatoria ordinaria.

Fontes de información

Bibliografía básica	Santos M. Ruesga (director) (2002) Economía del trabajo y política laboral. Ediciones Pirámide. Madrid. Manel Costa Vallés (2005). Introducción a la economía laboral. Publicaciones y Ediciones de la Universidad de Barcelona. McConell, Brue y Macpherson (2007). Economía laboral. Editorial McGrawHill.
Bibliografía complementaria	Luis Toharia (compilador) (1983). El mercado de trabajo: teorías y aplicaciones. Alianza Editorial. Madrid. R.M. Solow (1992). El mercado de trabajo como institución social. Alianza Económica. Louis Putterman (compilador) (1995). La naturaleza económica de la empresa. Alianza Editorial. Madrid. Hamermersh, Daniel S. y Rees Albert (1984). Economía del trabajo y los salarios. Alianza Editorial. Madrid. Finkel, Lucila (1994). La organización social del trabajo. Ediciones Pirámide. Madrid. Ruesga Santos M. (coordinador) Economía y trabajo. Ediciones Pirámide. Madrid. Toharia, Luis (compilador) (1983). El mercado de trabajo: teoría y aplicaciones. Alianza Editorial. Madrid. Drago, Robert y Perlman, Richard (compiladores) (1992). Nuevos enfoques microeconómicos en economía del trabajo. Ministerio de Trabajo y Seguridad Social. Madrid. Layard, Richard, Nickell, Stephen y Jackman, Richard (1991). Los resultados macroeconómicos y el mercado de trabajo. Ministerio de Trabajo y de la Seguridad Social. Madrid. Oficina Internacional del Trabajo (1997). El trabajo en el mundo. Relaciones laborales, democracia y cohesión social. OIT. Ginebra-

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías